

Vlaams
Parlement

ingediend op **323** (2019-2020) – Nr. 2
4 juni 2020 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme uitgebracht door Karl Vanlouwe en Frieda Verougstraete-Deschacht

over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Karl Vanlouwe, Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele en Andries Gryffroy

**over een Vlaamse agendasetting
van het werkprogramma
van de Europese Commissie 2021**

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme:

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Emmily Talpe, Bart Tommelein;
Tine Van den Brande, Jeremie Vaneekhout;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Martine Fournier, Orry Van de Wauwer;
Jean-Jacques De Gucht, Marino Keulen;
Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

323 (2019-2020) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving

INHOUD

1. Toelichting door Karl Vanlouwe	4
1.1. Situering van het project 'Input from political debates in regional parliaments'	4
1.2. Conceptnota	4
2. Bespreking	7
2.1. Interventie van Johan Deckmyn.....	7
2.2. Interventie van Emmily Talpe.....	9
2.3. Interventie van Karin Brouwers	10
2.4. Interventie van Jeremie Vaneckhout	12
2.5. Interventie van Orry Van de Wauwer.....	14
2.6. Interventie van Philippe Muyters.....	15
2.7. Interventie van Karl Vanlouwe.....	16
2.8. Interventie van Johan Deckmyn.....	18
2.9. Interventie van Emmily Talpe.....	18
2.10. Interventie van Karin Brouwers	19
2.11. Interventie van Jeremie Vaneckhout	19
2.12. Slotwoord van de voorzitter	20
Gebruikte afkortingen	21

Op dinsdag 2 juni 2020 besprak de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme de conceptnota voor nieuwe regelgeving over een Vlaamse agendasetting van het werkprogramma van de Europese Commissie 2021 (*Parl.St. VI.Parl. 2019-20, nr. 323*).

Deze conceptnota vormde het startpunt voor de bespreking van de Vlaamse inbreng in het werkprogramma van de Europese Commissie 2021. Deze inbreng is bedoeld voor het project 'Input from political debates in regional parliaments' van de Conferentie van de Europese Regionale Wetgevende Assemblees (CALRE) en het Europees Comité van de Regio's (CvdR), waarvoor het Vlaams Parlement geselecteerd werd.

Op 18 februari vond een eerste gedachtewisseling plaats met Karl-Heinz Lambertz, voormalig voorzitter van het CvdR, waarin hij dat project en de werking van het Europees Comité van de Regio's heeft toegelicht.

(Tijdens de vergadering waren alleen de commissievoorzitter en commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

1. Toelichting door Karl Vanlouwe

1.1. Situering van het project 'Input from political debates in regional parliaments'

Karl Vanlouwe brengt in herinnering dat op de tweejaarlijkse subsidiariteitsconferentie het initiatief 'Input from political debates in regional parliaments' is gelanceerd.

Hij noemt het een boeiend pilootproject, waar het Vlaams Parlement aan zal meewerken. Omdat er in de Belgische federatie geen hiërarchie van de normen is, staan de Vlaamse decreten op hetzelfde niveau als de federale wetten. Het Vlaams Parlement heeft dus een heel specifieke rol, maar de spreker vindt het toch nuttig om te blijven deelnemen aan dit project van het Europees Comité van de Regio's (CvdR) en de Conferentie van de Europese Regionale Wetgevende Assemblees (CALRE).

De bedoeling is om de regionale parlementen meer direct te betrekken in de agendasetting van het jaarlijkse werkprogramma van de Europese Commissie.

Karl Vanlouwe vindt het goed dat er nu ook vanuit een parlementair initiatief input kan worden gegeven. De verslagen, samenvattingen, conclusies, aanbevelingen en dergelijke die voortvloeien uit de debatten in de parlementen, gaan rechtstreeks naar de CALRE en het CvdR, en worden gebruikt als input voor de jaarlijkse resolutie met betrekking tot het werkprogramma van de Europese Commissie.

In februari heeft de commissie beslist om deel te nemen, maar door de coronacrisis stonden de werkzaamheden on hold. De spreker is heel tevreden dat het thema nu toch kan worden besproken, zodat er ook vanuit het Vlaams Parlement een bijdrage kan worden geleverd aan het proefproject.

1.2. Conceptnota

De voorliggende conceptnota van de N-VA-fractie is gebaseerd op het regeerakkoord. Het is een startdocument om tot een brede discussie te komen. De nota bevat zowel enkele algemene thema's waarvan de N-VA-fractie vindt dat de

Europese Commissie ze moet behandelen in het werkprogramma 2021, alsook een inhoudelijke richting voor de onderwerpen.

Dat er in de conceptnota weinig of geen sprake is van het thema volksgezondheid, komt doordat de nota werd opgesteld voor het uitbreken van de coronacrisis. Karl Vanlouwe vindt het vanzelfsprekend dat er in het kader van de werkzaamheden van de Europese Unie ook moet worden gesproken over volksgezondheid. Zo merkt hij op dat de EU zeer laat heeft gereageerd. Er is nu wel een Europees herstelfonds, maar er kan bijvoorbeeld gedebatteerd worden over de samenstelling van dat fonds.

De spreker overloopt kort de kernpunten van de conceptnota: een EU met subsidiariteit, proportionaliteit, verantwoordelijkheid en solidariteit als leidraad; een EU die inzet op jobs, welvaart, innovatie en duurzaamheid; een EU die de interne markt verdiept en versterkt, en die vrije en faire handel promoot; een EU die buitengrenzen beschermt en illegale migratie tegengaat; een EU die sociale dumping weert en zich verzet tegen deloyale concurrentie; een EU die de Europese identiteit, de democratische waarden, de rechtstaat en fundamentele rechten en vrijheden beschermt en uitdraagt; en tot slot een EU die meer impact heeft op internationaal niveau.

Karl Vanlouwe wijst erop dat de Europese samenwerking, die gestart is met zes lidstaten en destijds louter gebaseerd was op de interne markt, vandaag is uitgegroeid tot een samenwerking op talloze domeinen, met 27 lidstaten. Die complexe situatie zorgt ervoor dat het project van de EU niet langer unisono geprezen wordt. De spreker verwijst in dat verband naar de brexit: de EU moet stil durven te staan bij de vraag waarom zo'n sterke partner ervoor gekozen heeft om uit die samenwerking te stappen.

Het is cruciaal om een duidelijk afsprakenkader te maken en dat als leidraad te gebruiken voor de Europese samenwerking. Karl Vanlouwe benadrukt dat dat gebaseerd moet zijn op subsidiariteit, proportionaliteit en verantwoordelijkheid, en daaraan gekoppeld solidariteit.

Wil de Europese Unie opnieuw een succesverhaal worden, dan zal ze een project van welvaart voorop moeten blijven stellen. Welvaart zorgt immers ook voor een sterk gezondheidssysteem en een sterke sociale zekerheid. Karl Vanlouwe wijst twee prioriteiten aan om de economische motor opnieuw aan het draaien te krijgen: inzetten op werkgelegenheid en inzetten op meer investeringen. De EU kan daarin een belangrijke rol spelen door in te zetten op jobs, welvaart en innovatie.

Klimaat en milieu zijn bij uitstek grensoverschrijdende bevoegdheden en dat vraagt om internationale samenwerking. Het lid merkt op dat de Europese klimaat- en energiepolitiek bulkte van ambitie, maar dat het soms ontbreekt aan realiteitszin. Burgers zijn zeker bereid om inspanningen te leveren voor het klimaat en het milieu, maar de vraag is of dat realistisch is, wat het gaat kosten, wat de impact is en welke keuzes er moeten worden gemaakt. Volgens de spreker kost dat onrealistische beleid handenvol geld. Het verzwakt ook de concurrentiepositie van Vlaanderen en zal uiteindelijk maar een beperkte impact hebben op het klimaat. Dat is niet de weg die moet worden ingeslagen. Lidstaten zoals Vlaanderen, die al heel wat in de vergroening van hun economieën hebben geïnvesteerd, dreigen de rekening te betalen van andere lidstaten die dat minder hebben gedaan en nagelaten hebben om te investeren in de toekomst. Ook hier is het volgens Karl Vanlouwe cruciaal dat de solidariteit en verantwoordelijkheid van de lidstaten hand in hand gaan.

Een van de beleidsdomeinen waar de EU via schaalvoordelen altijd een meerwaarde kan bieden, is de verdieping en versterking van de interne markt. Dat is

cruciaal voor het creëren van jobs en welvaart. Zeker in de digitale wereld en op het vlak van energie zijn er nog heel wat opportuniteiten. De EU moet daarvoor een algemeen kader creëren, zonder te vervallen in overregulering. Ook het principe van proportionaliteit mag niet uit het oog worden verloren. Men moet dieper gaan en ervoor zorgen dat men zo meer kan bereiken. Less is more moet de leidraad zijn, in plaats van halve maatregelen te nemen die minder impact hebben en tot overregulering kunnen leiden.

De EU moet haar rol opnemen als wereldspeler voor de promotie van de vrije en eerlijke handel. Handelsakkoorden moeten Europese ondernemingen maximaal toegang geven tot nieuwe buitenlandse markten en handelsbelemmeringen door bijvoorbeeld protectionistische maatregelen weg te werken. Tegelijk profiteert de Europese consument van lagere prijzen. Toch mag de EU niet blind zijn voor mogelijke negatieve neveneffecten van het volledig opengooien van de Europese markten. De EU moet kunnen optreden tegen dumpingpraktijken en oneerlijke concurrentie. Daarnaast moet de EU een kader creëren zodat de lidstaten doelgericht bepaalde overnamepogingen van strategische sectoren of bedrijven kunnen blokkeren.

Het Europese samenwerkingsproject blijft echter onder druk staan. Karl Vanlouwe verwijst naar de brexit. Het Verenigd Koninkrijk heeft beslist om te vertrekken, maar er is nog altijd geen deal. Een no-deal zou slecht zijn voor de Vlaamse economie, voor de havens en voor de export via de haven van Zeebrugge en de haven van Antwerpen. Goede afspraken zijn een noodzaak.

Zolang er geen oplossingen worden gevonden voor de asiel- en migratieproblematiek, zal het Europese samenwerkingsproject volgens Karl Vanlouwe onder druk blijven staan. Het opheffen van de Europese binnengrenzen in de jaren 80 moet gepaard gaan met het beschermen van de Europese buitengrenzen. Dat eerste is gebeurd, maar dat tweede helaas niet of toch zeker onvoldoende. De grenslanden staan voor grote uitdagingen en moeten kunnen rekenen op de steun van de EU. Daarom moet het Europese grens- en kustwachtagentschap Frontex verder versterkt worden. Voor landen als Griekenland is het zeker niet gemakkelijk om die buitengrenzen te beschermen en Europa moet het land daarbij helpen.

Daarom moet de Europese Unie investeren in kwaliteitsvolle opvang in de regio van de conflicthaarden. Wil men van migratie opnieuw een positief verhaal maken, dan moet men inzetten op arbeids- en kennismigratie. De focus moet liggen op nieuwkomers die werken of studeren, en dus een actieve bijdrage leveren aan de Europese samenleving.

Het vrije verkeer van personen en diensten zijn twee van de zogenaamde vrijheden van de EU. Die komen echter zwaar onder druk te staan door onder andere sociale dumping en deloyale concurrentie. Als de EU haar vrijheden wil blijven vrijwaren, zal ze met oplossingen voor die problematiek moeten komen. De EU moet met een eerlijker kader komen voor de detachering van personeel.

Sociaal beleid is volgens Karl Vanlouwe in de eerste plaats een bevoegdheid van de lidstaten. Lidstaten moeten de vrijheid hebben om hun systeem van sociale zekerheid te beschermen tegen welvaartstoerisme. Als de EU ook een waarde-unie wil zijn, dan moet men de Europese normen en waarden als een leidcultuur durven te definiëren. Het gaat over de vrijheden, normen en waarden die belangrijk zijn voor de EU en waar men in andere delen van de wereld misschien andere gedachten over heeft. Hun normen en waarden staan mogelijk haaks op de Europese normen en waarden. Karl Vanlouwe pleit voor een EU die haar eigen identiteit, democratische waarden en rechtstaat, fundamentele rechten en vrijheden verder beschermt en ook uitdraagt.

'In varietate concordia' is het officiële motto van de EU: eenheid in verscheidenheid. In tijden van toenemende globalisering, individualisering en massale migratiestromen heeft de Europeaan behoefte aan houvast en geborgenheid. Die vindt hij op het lokale, regionale en ook nationale vlak. Respect van de EU voor de lokale geschiedenis, de diversiteit binnen Europa en de identiteit van de Europese volkeren is dan ook bijzonder belangrijk.

De nota pleit voor een EU die meer impact heeft op het internationale niveau. De EU moet de gemeenschappelijke belangen van de lidstaten behartigen, verdedigen en vrijwaren tegen grootheden zoals China, de VS, Rusland of Turkije. De EU moet zich hier vanzelfsprekend aan haar bevoegdheden houden. De spreker verwijst ter zake naar de handel en het migratievraagstuk.

Met deze input aan de CALRE en het CvdR wil de N-VA wat in Vlaanderen in de verschillende fracties leeft, overbrengen aan de Europese Commissie, in de hoop dat Vlaanderen daardoor, in rechtstreekse dialoog, kan wegen op het werkprogramma van de Commissie.

2. Bespreking

2.1. Interventie van Johan Deckmyn

Volgens *Johan Deckmyn* kan het Vlaams Belang zich in grote mate verzoenen met de conceptnota, die interessante ideeën bevat.

De nota past in een politiek debat tussen de regionale parlementen. Maar de spreker benadrukt dat Vlaanderen binnen Europa een specifiek statuut heeft. Als wetgevende macht staat zijn regionaal parlement op hetzelfde niveau als het federale parlement. Daardoor bevindt Vlaanderen zich niet op hetzelfde niveau als de andere regio's.

Het Vlaams Belang wil wel meewerken aan dit project. Het is interessant dat er van overal in Europa input komt zodat men zich hierover breed kan bevragen.

Het Vlaams Belang is een eurokritische partij en staat met veel voorbehoud tegenover de structuur. Het is altijd voorstander geweest van subsidiariteit, en dat wordt in de conceptnota ook naar voren geschoven als een belangrijk principe.

Terecht zegt de nota dat de structuur van de Europese samenwerking supranationale en intergouvernementele elementen bevat, maar het Vlaams Belang staat zeer kritisch tegenover die supranationale elementen. Dat is een pijnpunt in de Europese constructie. Daardoor staat de Europese Commissie voor de modale Vlaming ver van zijn bed waarin hij weinig te zeggen heeft. Inzake de supranationale bevoegdheden kan niemand binnen Europa electoraal ter verantwoording worden geroepen. Dat is een serieus manco. Dat is een van de redenen van de brexit. De perceptie is immers dat men veel geld stopt in de Europese structuur, zonder dat men er veel voor terugkrijgt. Waarom zou men zich daar dan mee bezighouden?

Het Vlaams Belang sluit zich aan bij het evenredigheidsbeginsel. De maatregel mag niet verder of breder gaan dan wat nodig is om de vooropgestelde en afgesproken doelstelling te halen. Dat is een heel juist principe, het ligt in het verlengde van het subsidiariteitsbeginsel.

Het hoofdstuk verantwoordelijkheid en solidariteit is ook een pijnpunt. Vlaanderen is een nettobetaler in Europa, hoewel men naar de Belgische cijfers moet kijken. Er zullen wel studies bestaan om dit tegen te spreken, maar er zou meer transparantie mogen zijn. Johan Deckmyn is blij met de zin: "Als nettobetaler is het voor

Vlaanderen cruciaal dat elke Europese euro twee keer wordt omgedraaid.” Voor hem mag dat gerust drie of vier keer zijn.

In deze tijden wordt men zwaar geconfronteerd met het solidariteitsprincipe binnen de EU. Vier landen plaatsen vraagtekens bij eventuele financiële transfers. Het wil niet zeggen dat omdat die landen vraagtekens plaatsen, we ze vrekken moeten noemen. Johan Deckmyn wil niemand beschuldigen, maar leest dat in de media. Het Vlaams Belang is geen voorstander van structurele transfers, wel van responsabilisering. Wat geldig is voor België inzake transfers, moet dat zeker ook zijn voor de Europese transfers. Vlaanderen moet de slechte voorbeelden uit België niet exporteren naar Europa. Ook in die zin sluit het Vlaams Belang zich aan bij de conceptnota.

Johan Deckmyn is aangenaam verrast dat de nota stelt dat de Europese klimaat- en energiepolitiek bulkt van ambitie, maar dat het ontbreekt aan realiteitszin. Het stemt hem tevreden dat de nota erop wijst dat het onrealistische beleid de belastingbetaler handenvol geld kost, de concurrentiepositie verzwakt en amper impact heeft op het klimaat. Dat is niet de weg die moet worden ingeslagen.

Wat de vrije handel betreft, is het Vlaams Belang altijd kritisch geweest over het zomaar opengooien van de Europese grenzen. Het heeft altijd gewaarschuwd voor de gevolgen van de globalisering. Vlaanderen moet blijvend oog hebben voor de gevaren van de ongebreidelde globalisering.

Voor Johan Deckmyn is ook zelfvoorzienigheid een belangrijk thema. Dat kan zeer eng maar ook zeer ruim worden geïnterpreteerd. Als men het eng interpreteert, kan men de mondmaskerproblematiek aanhalen als voorbeeld, waarbij iedereen binnen Europa vecht om een lading Chinese maskers, omdat er binnen Europa te weinig productiecapaciteit is. Meer algemeen vindt hij dat Europa voor de meest cruciale sectoren niet volledig afhankelijk mag worden van landen buiten Europa. Hij vindt dat de coronacrisis een grote deuk heeft geslagen in de Europese constructie, meer bepaald rond de bescherming van bepaalde sectoren van de samenleving.

De spreker kan zich vinden in het beschermen van de buitengrenzen en het tegengaan van illegale migratie. Volgens hem heeft de coronacrisis ook aangetoond dat in bepaalde gevallen grenzen wel degelijk kunnen worden gesloten, en dat grenzen sluiten soms toch een middel kan zijn om orde op zaken te stellen. Binnen dit Europese debat wil hij dan ook de aandacht vestigen op een betere verdediging van de Europese buitengrenzen om illegale migratie tegen te gaan. Zijn partij vindt dat er meer kan worden geïnvesteerd in een organisatie als Frontex. Johan Deckmyn merkt ook op dat men voor terugnameakkoorden vaak nog te veel afhankelijk is van de eigen bilaterale akkoorden. Als Europa een initiatief zou willen nemen om zaken sneller te laten verlopen, dan zou men ervoor kunnen zorgen dat de bilaterale akkoorden worden uitgebreid: als het ene Europese land een bilateraal akkoord kan afsluiten, dan zou dat vrij snel voor alle landen moeten kunnen gelden. Nog al te vaak kunnen illegale migranten niet worden teruggestuurd vanwege het ontbreken van een akkoord met het land van herkomst. Het Vlaams Belang pleit ook voor het investeren in veilige havens ter plaatse, zodat migratie ter plaatse kan worden tegengegaan. Ook daarvan is sprake in de conceptnota.

Johan Deckmyn meent dat er ook terechte aandacht is voor sociale dumping in de transportsector. Hij stelt vast dat deze problematiek tien jaar geleden al werd aangekaart, en hij betreurt het dat dit zich blijft voordoen, en natuurlijk niet alleen in de transportsector. Deze nota kan ook worden aangegrepen om dit thema verder aan te kaarten. Dit is een specifiek intra-Europees gegeven waarvoor betere akkoorden zouden moeten bestaan.

Het idee van een Europeagevoel stuit hem soms wat tegen de borst, omdat men te weinig rekening houdt met de verscheidenheid van de diverse lidstaten. Dit, gecombineerd met het supranationale gegeven, maakt het moeilijk om echt te geloven in de Europese constructie zoals ze nu bestaat.

2.2. Interventie van Emmily Talpe

Emmily Talpe dankt de indieners van de conceptnota, al is ze wel wat verrast door de inhoud en gehanteerde aanpak. In de aanloop naar deze conceptnota werd er afgesproken om met de commissie samen een gedeelde visie uit te werken, en die dan als standpunt naar voren te brengen. Ze merkt op dat deze conceptnota heel duidelijk een bepaalde visie weerspiegelt, gedragen door de N-VA. Ze vermoedt dat de andere coalitiepartners wel enkele vragen zullen hebben, niet alleen over de inhoud maar ook over de algemene teneur.

Inhoudelijk wordt er in de nota wat kritiek geuit op Europa en de Europese Unie. Op een aantal vlakken vindt Emmily Talpe die kritiek terecht, maar op andere vlakken dan weer niet. Ze mist ook de specifieke rol van een regionaal parlement en zelfs van het lokale niveau; dat komt in deze conceptnota niet voor. Deze nota leek haar nochtans een uitgelezen kans om dat niveau mee te nemen, ook in het kader van de subsidiariteit.

Ze leest in de nota ook een verwijzing naar Vlaanderen als nettobetaler en naar eenrichtingssolidariteit naar het oosten en het zuiden. Ze vindt dat een beetje kort door de bocht. Verantwoordelijkheid en solidariteit zijn tenslotte belangrijke uitgangspunten in het Europese beleid. Als men een Europese en politieke unie wil vormen, dan moet dat op de juiste manier gebeuren, met de juiste randvoorwaarden. Maar de Vlaamse economie draait nu eenmaal niet alleen voor de eigen inwoners; Vlaanderen is ook onderdeel van één grote Europese markt waarmee het handel drijft. Ze wil dan ook dat men voorzichtig is met dergelijke formuleringen. Als er een tekst wordt aangeleverd aan het Europese niveau, dan pleit ze toch voor een meer objectieve en neutrale teneur.

Ook in verband met Europese investeringen pleit ze voor voorzichtigheid. Want het zijn vooral regio's en kleinere landen die net voorstander zouden moeten zijn van Europese investeringsfondsen, omdat regio's dat op een lager niveau veel moeilijker kunnen faciliteren in vergelijking met bijvoorbeeld een groot land als Frankrijk of Duitsland.

Ook over de Green Deal leest ze nogal harde formuleringen. Ze is het er mee eens dat er vragen kunnen worden gesteld bij de cijfers, maar men moet de Green Deal ook als een opportuniteit beschouwen. Men moet hier voluntaristisch mee aan de slag gaan. Klimaatverandering is helemaal niet van de agenda verdwenen, op dat vlak moeten Vlaanderen mee in de kopgroep zitten.

Emmily Talpe is het er wel mee eens dat men behoedzaam moet zijn voor overnamepogingen die kritische en strategische sectoren zouden belemmeren. Ze pleit op dat vlak voor de nodige voorzichtigheid. Hetzelfde geldt voor sociale dumping en sociale bescherming; op dat vlak moet deloyale concurrentie tot elke prijs worden vermeden. Haar partij blijft ook voorstander van de detacheringsrichtlijn. Ook daar kan de handhaving beter, en er moet een signaal komen voor snellere en effectievere Europese procedures.

Haar fractie kan de algemene principes van solidariteit, verantwoordelijkheid, jobs, welvaart, duurzaamheid, vrije en eerlijke handel, de strijd tegen sociale dumping dus absoluut steunen, maar wil de insteek voor het Europese niveau wat neutraler geformuleerd zien, om het debat over die aandachtspunten op een constructieve wijze te kunnen openen.

2.3. Interventie van Karin Brouwers

Karin Brouwers bedankt de indieners van de nota voor het geleverde werk, maar wijst erop dat conceptnota's de mening zijn van één partij, niet van de meerderheid of van een oppositiepartij. Dat is in dezen ook duidelijk zo. De nota kan dus uiteraard niet zo naar het CvdR en de CALRE worden gestuurd. Ze hoopt dat er een brief met een samenvatting van deze discussie, die wellicht ook wat gemeenschappelijke zaken zal opleveren, kan worden verstuurd, want aan een verslag van het hele debat heeft men niet veel.

De nota is alleszins al voor een groot stuk achterhaald, want ondertussen zijn de krijtlijnen van de verklaring van 27 mei van de voorzitter van de Europese Commissie bekend, waarmee een verdere stap in het Europese verhaal wordt gezet, weliswaar post corona. Dat moet ook nog diverse fasen doormaken en het einde is nog niet in zicht, maar er is nu toch een basisstandpunt. Het project, voorgesteld door Ursula von der Leyen gaat toch wel deels een andere richting uit, aldus Karin Brouwers. De nota bevat ook wel elementen in verband met het digitale, het klimaat en het groene, maar bijvoorbeeld over plattelandsontwikkeling staat er weinig of niets in, terwijl de Commissie ter zake toch ook verdere stappen wil zetten.

Heel nieuw zal natuurlijk het gezondheidsprogramma zijn dat de Europese Commissie wil opzetten. Daarbij zou men rescEU, het programma dat al bestond voor rampen, opschalen. In de nota komt een verhoging voor de middelen voor onderzoek en ontwikkeling ook duidelijk naar voren. Dat komt dus overeen. Heel belangrijk zijn humanitaire hulp en ontwikkelingshulp, die meer dan ooit nodig zijn nu landen het met de coronacrisis nog moeilijker hebben. Europa kijkt daarvoor in de eerste plaats naar de directe burens, naar Afrika. Dat heeft ze evenmin teruggevonden in de nota.

Net als Open Vld is de CD&V-fractie gestruikeld over het gebruik van het woord profitaat. Voor Karin Brouwers is het net belangrijk dat die solidariteit er is. Ze is het er weliswaar mee eens dat die hand in hand moet gaan met verantwoordelijkheid. Zeker Vlaanderen heeft belang bij die solidariteit, aangezien het bij uitstek een exportregio is. Dat betekent dat men landen als Spanje en Italië, die nu enorm zwaar zijn getroffen door corona en economisch minder sterk staan, moet helpen, niet alleen omdat de mensen daar dat nodig hebben, maar ook uit welbegrepen eigenbelang, aangezien de export vanuit Vlaanderen naar die landen ook niet te onderschatten is. Ze vraagt zich af of de indieners van de conceptnota niet achter dat idee staan. In de resolutie die het Europees Parlement goedkeurde over het meerjarig financieel kader, en die de fractie waartoe de N-VA behoort eveneens goedkeurde, was er immers ook sprake van subsidies voor onder meer die landen.

CD&V heeft ook een iets andere mening over subsidiariteit. Welke bevoegdheden zouden dan moeten worden teruggegeven? De meeste bevoegdheden zijn gedeelde bevoegdheden. Het is niet zo dat landen massa's bevoegdheden hebben afgestaan aan Europa. Een rapport uit 2018 van een expertengroep over de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel in de Europese besluitvorming concludeerde dat, aangezien de EU in alle bestaande activiteitsdomeinen een meerwaarde biedt, er geen uit het Verdrag voortvloeiende bevoegdheden zijn die geheel of deels definitief aan de lidstaten zouden moeten worden teruggegeven. Een andere conclusie was dat er geen nood is aan een strakke bevoegdheidsverdeling tussen EU en lidstaten, maar wel aan een nieuwe methode die de meerwaarde van de EU beter laat renderen, die toelaat de EU-middelen efficiënter te gebruiken en die nationale en regionale parlementen effectiever betreft bij de Europese besluitvorming. Niemand heeft ooit de deskundigheid van die expertengroep in twijfel getrokken. CD&V onderschrijft haar aanbevelingen, die focussen op de versterking van de bestaande mechanismen voor controle op de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel.

Het klopt dat België een nettobetaler is. Het betaalt zogezegd 1 miljard euro meer dan het terugkrijgt via allerlei Europese subsidies, maar door de interne markt verdient België ongeveer 56 miljard euro meer dan als het daar geen deel van zou uitmaken. Men moet dus alles bekijken, en nuanceren.

Karin Brouwers meent dat de detacheringsfraude niet eenvoudig op te lossen valt door de maximumtermijn te beperken van anderhalf jaar tot een jaar, zoals de nota voorstelt. Ze vindt de huidige detacheringsrichtlijn een goed evenwicht, maar de handhaving kan inderdaad beter.

De nota stelt heel duidelijk dat de samenwerking binnen Europa gebaseerd moet zijn op subsidiariteit, proportionaliteit, verantwoordelijkheid en solidariteit. De CD&V-fractie is daar uiteraard niet tegen, maar de vraag is altijd waar men de klemtoon legt. Voor de spreker moet die klemtoon liggen op dialoog, overleg, duurzame samenwerking en solidariteit. Subsidiariteit speelt een rol, maar is niet het primaire. Er is gewoon sprake van een andere Europese visie.

Dat de nota stelt dat er geen sprake meer kan zijn van een "achterhaald cohesie- en landbouwbeleid", vindt Karin Brouwers vrij ongenuanceerd. Gezien de volatiliteit van de landbouwprijzen is er nog altijd een belangrijk Europees landbouwbeleid nodig. Axel Buyse noemde dat nog maar onlangs in de commissie een essentiële strategische sector, zeker nu. De crisis heeft aangetoond dat een voedsel- en landbouwbeleid erg belangrijk is. Het zou kunnen dat dat beleid beter kan, maar de Vlaamse boeren moeten kunnen overleven.

Verder uit Karin Brouwers haar bedenkingen bij de passage over het aantrekken van investeringen en over de nationale investeringsbanken. De inspraak van lidstaten is belangrijk, maar altijd binnen een Europees kader. De spreker wil dan ook aan de tekst toevoegen dat het altijd met respect voor de gezamenlijke Europese doelstelling moet gebeuren. De passage dat de Vlaamse investeringsbanken "hun economie veel beter kennen dan Europese ambtenaren in Luxemburg" vindt CD&V provocatief en licht nationalistisch. Er moet net een wisselwerking zijn tussen de nationale entiteiten, met hun specifieke gevoeligheden en noden, en de Europese instellingen, die borg moeten staan voor de gezamenlijke doelstellingen. Voor CD&V mag die passage geschrapt worden.

Karin Brouwers is het wel eens met de insteek dat innovatie een van de weinige troeven is die de EU nog heeft ten opzichte van andere grootmachten, maar merkt tegelijk op dat er nog zoveel meer is in de Europese Unie: arbeidsstandaarden, klimaatstandaarden, veiligheidsvereisten, gezondheidsstandaarden. De EU maakt het verschil door degelijk werk en kwaliteit te leveren.

De conceptnota vermeldt dat het de Europese klimaat- en energiepolitiek aan realiteitszin ontbreekt, maar Karin Brouwers wijst erop dat die politiek grotendeels afhankelijk is van internationale verdragen, die zowel de EU als de individuele lidstaten hebben goedgekeurd. De EU is weliswaar slechts verantwoordelijk voor minder dan 10 procent van de wereldwijde uitstoot, maar draagt wel een grote historische verantwoordelijkheid. Pas na de internationale alarmsignalen over klimaatopwarming is die dubbele taak van Europa er gekomen: enerzijds de verantwoordelijkheid opnemen voor de historische schuld en anderzijds de andere landen bijstaan om niet dezelfde fouten te maken. CD&V staat dus wél achter de Europese klimaatplannen. Ook met betrekking tot het Just Transition Fund is de CD&V-fractie het niet eens met wat in de conceptnota staat.

Karin Brouwers vraagt verduidelijking bij de passage over gratis wifinetwerken in Oost-Europese bibliotheken. Ze merkt op dat ook heel wat Vlaamse steden een beroep hebben gedaan op het project WiFi4EU en daar heel tevreden over zijn. De

spreker benadrukt dat er basiswaarden zijn binnen de Europese Unie, en dan gaat het ook over onderlinge solidariteit en gezamenlijke ontwikkeling.

Vervolgens verwijst Karin Brouwers naar de passage dat "de Europeaan verweesd achterblijft". Ze wijst erop dat het vertrouwen dat de Belg in de EU heeft, net wel overwegend positief is. Het is door de jaren heen wel wat achteruitgegaan, ook door overregulering, maar op dat punt heeft Vlaanderen Europa niet veel lessen te leren.

Karin Brouwers besluit dat ze het met een aantal zaken in de nota absoluut eens is, maar dat er voor haar ook een aantal zaken ontbreken. Ze wenst dat die zaken worden meegenomen in de briefwisseling.

2.4. Interventie van Jeremie Vaneekhout

Jeremie Vaneekhout ziet de conceptnota als een werkstuk van de N-VA, dat zeker zijn verdienste heeft, maar dat niet de ecologische visie van Groen op de uitdagingen voor Europa weerspiegelt.

Het Vlaams Parlement wordt in dit pilootproject als regionaal parlement uitgenodigd om te wegen op de Europese besluitvorming en agenda, maar de spreker vreest dat het met het resultaat dat de commissie zal afleveren, niet evident zal worden om een wezenlijke impact te hebben. De commissie Buitenlands Beleid heeft zeker de ambitie om te wegen op de besluitvorming en het Europese beleid, maar in deze context en met dit proces is het een uitdaging om dat te doen.

Jeremie Vaneekhout vindt dat het democratisch traject om de regio's meer stem te geven, een groter intern democratisch debat vraagt. Hij stelt daarnaast vast dat de tekst van conceptnota niet door de meerderheid wordt gedragen. Hij waardeert het basiswerk dat door N-VA werd geleverd, maar ook de constructieve kritiek van haar coalitiepartners.

Voor de Groenfractie biedt Europa het antwoord op de huidige mondiale crisis. Deze conceptnota werd weliswaar voor de coronacrisis geschreven, maar dat antwoord is daarom niet fundamenteel veranderd. Vlaanderen zou een historische vergissing begaan indien het denkt dat het Europa minder of niet meer nodig heeft om zijn toekomst waar te maken. Vlaanderen kan niet zonder de Europese samenwerking. Hij waarschuwt voor de provocatieve stijl en de ongenueanceerde klemtonen in de conceptnota die Vlaanderen binnen Europa zouden kunnen isoleren. Daar wint geen enkele Vlaming iets mee.

Dat men de EU nodig heeft, betekent niet dat men geen kritiek mag leveren. Het is meer dan ooit duidelijk dat Europa voor grote uitdagingen staat. De ambities moeten groter worden, want de lat lag de voorbije tien jaar te laag.

Europa moet ten eerste een antwoord formuleren op de klimaatopwarming. Groen ziet die niet alleen als de oorzaak van problemen op het vlak van gezondheid, milieu en zelfs migratie, maar ziet in de aanpak ervan ook een gigantische economische opportuniteit voor Vlaanderen. Vlaanderen moet binnen Europa daarin mee het voortouw nemen en mee het antwoord formuleren. Dit is niet alleen een zaak van groen-links. Ook conservatieve leiders zoals president Macron en bondskanselier Merkel grijpen dit als een historisch momentum aan om een stap vooruit te zetten. Jeremie Vaneekhout verwijst naar Denemarken, dat de coronacrisis als een mogelijkheid ziet om ook de klimaatcrisis te beteugelen en de Green Deal te versterken. Hij pleit voor het belang van een Vlaamse voortrekkersrol in het klimaatbeleid. Hij steunt de hoge normering die Europa op dat vlak blijft aanhouden. Europa kan het antwoord zijn op de vele debatten rond het internaliseren van de milieukost. Binnen de vervuilende industrieën proberen innovatieve bedrijven in

Vlaanderen toch zo proper mogelijk te produceren. Als vervuilende technologie binnen Europa mee in de prijssetting wordt verrekend, dan komt dat de Vlaamse bedrijven alleen maar ten goede.

Jeremie Vaneekhout gaat daarna in op de Europese economische strategie in deze coronatijd. Daarin blijkt het hernieuwde belang om strategische sectoren op het eigen Europese grondgebied te verankeren. Europa moet de sectoren die instaan voor geneesmiddelen, gezondheidsmateriaal en voedsel opnieuw naar zich toe trekken en in eigen handen houden.

Daarnaast vraagt de brexit nog altijd veel tijd en energie. Dat vindt hij zorgwekkend. De Europese Commissie moet bij de uitwerking van de steunmaatregelen in 2020-2021 blijvend aandacht hebben voor de strategische sectoren, maar ook voor de visserij.

Op het vlak van buitenlandse handel en investeringen dringt de EU bij de lidstaten aan om hun screeningsmechanismen voor buitenlandse investeringen waar te maken. De federale en Vlaamse overheid zijn daarmee bezig. Jeremie Vaneekhout hoopt dat Europa hierin het voortouw blijft nemen en dit blijft coördineren.

Dat geldt ook voor de handelsakkoorden. Voor zijn fractie moet handel eerlijk en duurzaam zijn, met een duidelijke normering op het vlak van arbeidsvoorwaarden, milieu en controlemechanismen zodat de rechtstaat zijn werk kan doen.

Jeremie Vaneekhout pleit voor een geopolitieke rol van de EU. De mondiale instabiliteit die eraan komt, is gigantisch. Vlaanderen alleen kan daar niet op wegen. Het zou kunnen eindigen als speelbal. Europa heeft daar wel degelijk een rol te spelen. De enige manier om gewicht te hebben is een Europese samenwerking. Europa moet mee een geopolitieke rol opnemen in strategische partnerschappen. Afrika is daarin zeer belangrijk. Europa heeft een strategische brug nodig met Afrika. Een Europees-Afrikaanse samenwerking kan een antwoord bieden op andere grote spelers zoals China en de VS. Op een strategische samenwerking met de VS hoeft men echt niet te rekenen.

Men moet andere partners zoeken voor harde politieke invloed, een economische rol en een geopolitieke rol om de Europese normen en waarden uit te dragen. De spreker gaat akkoord met de oplijsting in de conceptnota. Zoals de minister-president vaak beklemtoont, heeft Vlaanderen een Europese samenwerking nodig om echt impact te hebben. De afstand die de conceptnota schept ten opzichte van het Europese project, staat wat haaks op de noodzaak die de minister-president af en toe uit. Vlaanderen heeft Europa nodig, economisch maar ook inzake mensenrechten.

Een laatste onderdeel is het draagvlak voor de EU bij de hele Europese bevolking. Wat de verhalen over de nettobetaler betreft, wijst de spreker op de grote historische en hedendaagse winst en meerwaarde-effecten die de Europese samenwerking brengt, al is het maar doordat de zetel ervan zich in de Vlaamse hoofdstad bevindt. Wie de factuur ernstig wil opmaken, moet toegeven dat de enige juiste weg die is van de voorbije zeventig jaar, namelijk via meer Europese samenwerking. Ontkennen dat Vlaanderen er wel degelijk ook euro's uithaalt, is nefast voor het draagvlak. Het Europese project levert al enige decennia vrede op, alleen dat al is onbetaalbaar.

De uitdaging van de Europese Unie is voor Jeremie Vaneekhout het democratisch functioneren. België is niet altijd een toonbeeld van transparantie en heldere structuren. Dat kan ook over de EU worden gezegd, daar zijn zeker stappen te zetten. De manier om meer vertrouwen te krijgen in de Europese instellingen is het inzetten op meer democratisch functioneren van die instellingen. De transparantie van

de betrokkenheid van de lidstaten moet daarin worden meegenomen. De crisis is geen reden om dat minder te doen, maar juist meer. Dat kan een antwoord zijn, samen met het werk te gronde. Inhoudelijk moeten de polarisering en de vervreemding van de afgelopen tien jaar worden tegengegaan.

Ook migratie is een blijvende uitdaging. De EU zal daarop een ernstig antwoord moeten bieden, dat is de afgelopen vijf jaar te weinig gebeurd. Vlaanderen en België hebben daarin geen leidende rol gespeeld.

Het antwoord is voor Groen waardegedreven. De mens en de toekomst van de mens staan centraal. Er moet een beheersbare aanpak komen, die maakt dat Vlaanderen dit aankan, dat mensen zich kunnen integreren en dat een eerlijke spreiding binnen de EU mogelijk is. Vlaanderen heeft altijd zijn verantwoordelijkheid ter zake genomen, men mag het signaal geven aan Europa dat iedere lidstaat en iedere regio dat moet doen. Die bezorgdheid moet in de boodschap aan de CALRE zitten. In de komende jaren zal Vlaanderen misschien niet te veel bondgenoten meer bezoeken die elke gecoördineerde aanpak die een evenwichtige en draagbare spreiding van de migratie mogelijk heeft gemaakt, hebben verhinderd, met nogal wat gevolgen voor de fundamentele rechten van de mens en die opgenomen zijn in de Europese rechten en waarden zoals ze in de conceptnota staan.

Er zijn de regionale ondersteuning en de subsidiestromen voor regionale ontwikkeling, voor Vlaanderen gaat dat specifiek over plattelandsontwikkeling. De Europese socio-economische evolutie toont aan dat er heel wat uitdagingen zijn in het landelijke gebied en dat er echt een inspanning en een echt plattelandsbeleid moeten komen. Groen vraagt daar al maanden naar. De klassieke PDPO-projecten zijn te beperkt, er moet veel diepgaander worden gewerkt om de dienstverlening op het platteland waar te maken.

De Commissie heeft vorige week nog een voorstel gelanceerd van een geüpdatete versie voor de aanpak van het Werkplan 2020. Een aantal zaken zijn door de coronacrisis verschoven naar volgend jaar omdat de werkzaamheden vertraging hebben opgelopen. Vlaanderen moet duidelijk maken dat het verwacht dat die dingen nu al worden meegenomen. Dat is een aandachtspunt.

2.5. Interventie van Orry Van de Wauwer

Orry Van de Wauwer sluit aan bij de tussenkomsten van Karin Brouwers en Emmily Talpe. Via het proefproject is Vlaanderen betrokken bij de agenda van de Europese Commissie. Het resultaat is nog onbekend, en ook wat ermee zal gebeuren. Men kan het alleen maar voorbereiden, en dat is de verdienste van Karl Vanlouwe en zijn collega's. De nota is een aanzet tot debat, maar is te veel een N-VA-document. Met het oog op het echte debat vergt ze een aanzienlijke aanpassing.

Als België – en dat geldt ook voor andere lidstaten – een rol wil spelen op wereldniveau, wil omgaan met de mondiale problemen en blijven profiteren van de open economie, en zoals collega Brouwers ook al zei, daardoor veel ontvangsten hebben dankzij het transit- en exportland dat het is, dan zal dat alleen lukken als de samenwerking met de EU blijft bestaan. Orry Van de Wauwer zou graag wat meer volutarisme zien en niet alleen die sceptische teneur.

Het maatschappelijke debat over nationale soevereiniteit "woedt alom", volgens de conceptnota, "met als recent voorbeeld de brexit." Orry Van de Wauwer vindt dat al een slechte start van de nota, omdat het meteen een negatief beeld geeft over de EU.

Hij stelt dan ook voor om de laatste resultaten van de Eurobarometer (november 2019) in beschouwing te nemen. Daaruit blijkt dat de Belgen in grote mate

vertrouwen hebben in en positief staan tegenover de grote beleidslijnen van de EU. Hij pleit ervoor om dat positieve gevoel in de samenleving ook te vertalen naar deze conceptnota. Nu wordt er gestart vanuit een eerder negatieve kijk op de zaak.

Daarnaast zou 70 procent van de Belgen voorstander zijn van een gemeenschappelijk buitenlands beleid, een gemeenschappelijk beleid voor migratie, handel, energie, veiligheid en defensie. Bovendien is er ook nog altijd een heel groot draagvlak voor de Europese Monetaire Unie, aldus Orry Van de Wauwer. Uit de conceptnota leidt hij ook af dat de indieners denken dat het gemeenschappelijke buitenlandse beleid van de EU zich alleen kan beperken tot handel en migratie. Hij somde net een heel aantal domeinen op waarvoor ook een gemeenschappelijk beleid kan worden uitgestippeld, en hij hoopt dan ook dat die domeinen ook kunnen worden opgenomen in de nota.

Hij stelt vast dat het Europese asiel- en migratiebeleid uitgebreid aan bod komt in de conceptnota, en de nota bevat volgens hem heel wat goede elementen. Het feit dat Frontex verder moet worden versterkt, vindt hij heel positief. Maar voorts is hij niet van alle elementen uit het onderdeel over het Europese asiel- en migratiebeleid een voorstander. Zo vindt zijn partij het letterlijk kopiëren van het Australische migratiemodel absoluut onaanvaardbaar. Hij vindt dat dat ook niet zo in de nota kan staan.

De migratiekwestie kan ook niet worden beperkt tot arbeidsmigratie. Hij merkt op dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen migranten en vluchtelingen; het is volgens hem cruciaal dat het verschil tussen die twee duidelijk in de nota naar voren komt. Een van de kernwaarden van de Europese Unie is nog altijd het respecteren van internationale verdragen en van de mensenrechten. Daarom moet Europa er ook altijd zijn voor de meest zwakke groepen en voor de vluchtelingen.

2.6. Interventie van Philippe Muylers

Philippe Muylers geeft aan dat de conceptnota herhaaldelijk zegt dat Vlaanderen zeker niet op zichzelf wil terugplooiën. In een eerdere uiteenzetting in de commissie Economie werd het al aangehaald: een van de moeilijkheden die men mag verwachten na corona is dat regio's zich economisch meer en meer op zichzelf gaan terugplooiën. Dat zou net nefast zijn voor Vlaanderen, voor onder meer de werkgelegenheid. De N-VA pleit er dus niet voor dat Vlaanderen zich op zichzelf terugplooit.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Jeremie Vaneekhout geeft hij ook mee dat volgens deze nota Europa wel degelijk ambieert om meer te zijn dan enkel een unie van vrije handel; het moet normen en waarden definiëren, beschermen en uitdragen.

Met betrekking tot het vrije verkeer van personen en de impact op het socialezekerheidssysteem verwijst hij naar de resolutie over de werkloosheidsuitkering waarover het Vlaams Parlement tijdens de vorige legislatuur heeft gestemd. Daarbij zou iemand na een dag werken al recht krijgen op een uitkering. Dat is het spreekwoordelijke toerisme waarvan deze conceptnota zegt dat het om het uithollen van de sociale zekerheid gaat. Philippe Muylers vindt dat dat niet kan en mag gebeuren in Europa. Hij geeft aan dat men de tekst ook in die filosofie moet lezen: men moet een tegengewicht bieden aan landen als China, Rusland of Turkije.

Hij is het er wel mee eens dat er solidariteit moet zijn binnen Europa, maar dan geen vorm van solidariteit die niet transparant is, of die gebaseerd is op onduidelijke principes. Hij is ook geen voorstander van een vorm van solidariteit waarbij iemand die zijn verantwoordelijkheid in het verleden niet heeft opgenomen, wordt

beloond, ten nadele van mensen die hun verantwoordelijkheid wel hebben opgenomen.

Philippe Muyters is ervan overtuigd dat, als er meer tijd was, er een boeiend debat had kunnen worden gehouden over deze visie. Hij stelt voor dat deze discussie de volgende keer al vroeger wordt opgestart, waarbij de commissieleden proberen om elkaar te verstaan, in plaats van te zoeken naar strijdpunten. Hij stelt immers vast dat er nu scherp wordt gereageerd op bepaalde punten van de conceptnota. Nochtans is hij ervan overtuigd dat een debat over de basisprincipes ervan tot een gezamenlijk geheel zou kunnen leiden. Maar daarvoor ontbreekt nu de tijd. Hij erkent dat er hoe dan ook tegenstellingen zouden zijn, en dat elke partij zijn eigen visies heeft, maar niet over alle onderwerpen. Er zit nu niet veel anders op dan de bespreking van deze conceptnota naar Europa te sturen, om daarna het werk grondig te kunnen doen richting volgend jaar.

2.7. Interventie van Karl Vanlouwe

Karl Vanlouwe wijst erop dat de conceptnota een startnota is. Hij hoort kritiek op de nota, maar had gedacht dat er misschien ook aanvullende input zou komen. Natuurlijk is dit tijdelijk on hold gezet door de coronacrisis. Het debat met de Europarlementsleden heeft niet kunnen plaatsvinden, er waren nog andere ideeën, maar daarvoor is er nauwelijks de tijd. Hopelijk zal dat volgend jaar nog gebeuren.

Het is ook niet echt een probleem dat men niet tot een voorstel van resolutie met aanbevelingen kan komen. Dat is ook niet wat de CALRE of het CvdR verwacht. Er werd input gevraagd, die zij dan zouden meenemen naar de Europese Commissie. Een unaniem goedgekeurde resolutie van een land of regio zou natuurlijk ideaal zijn, maar in een democratie zijn er natuurlijk verschillende visies, prioriteiten en aandachtspunten. Hij vindt het echter goed dat dit debat wordt aangegaan, al had hij liever meer tijd gehad om dit grondiger voor te bereiden, om te overleggen met de Europarlementsleden, om eventueel zelfs input te krijgen van Vlaamse ministers. Door corona was dat echter niet mogelijk.

Karin Brouwers stelde dat de nota achterhaald is, maar Karl Vanlouwe wijst erop dat die prioriteiten blijven. Zo bestaat er niet echt discussie over de nood aan een verdieping van de interne markt. Voor de N-VA-fractie gaan subsidiariteit, proportionaliteit, verantwoordelijkheid en solidariteit allemaal samen.

Subsidiariteit is wel degelijk belangrijk. Sommigen noemen dat nationalisme, maar het subsidiariteitsbeginsel staat in artikel 5 van het Verdrag van Lissabon: op welke manier kunnen lidstaat- of deelstaatparlementen Europese wetgeving overrulen of aanvullen? Er wordt soms al eens gebruikgemaakt van die politieke dialoog, maar die subsidiariteitstoets is zo technisch en ingewikkeld ingeschreven in het verdrag dat hij die betrokkenheid van parlementen niet echt laat functioneren. Die is maar een paar keer ingeroepen. Men moet immers meerderheden hebben in diverse landen. Men moet een tweederde- of drievierdemeerderheid hebben. Die toets houdt niet in dat men telkens iets terugroept naar het lidstaat- of deelstaatsniveau, maar dat wordt onderzocht op welk niveau de beslissing het best kan worden genomen.

Voor de N-VA moet solidariteit ook telkens samengaan met verantwoordelijkheid. De nota bevat inderdaad scherpe bewoordingen, maar men moet durven toe te geven dat er binnen Europa misbruiken bestaan, en er moet controle worden uitgeoefend om ervoor te zorgen dat die misbruiken in de toekomst niet meer gebeuren.

Het is de realiteit dat Vlaanderen en België veel in Europa investeren. Nu wordt Europa getroffen door een heel zware crisis. Dat is een debat waard, ook in andere

Europese lidstaten, zoals die zuinige of vrekkige vier lidstaten. Karl Vanlouwe erkent dat de aanwezigheid van Europese instellingen en expats ook bepaalde voordelen geeft, maar sociaal heeft dat ook gezorgd voor een druk op Brussel. Er zijn dus ook nadelen.

In de vorige legislatuur heeft de Vlaamse Regering de gevolgen van een brexit laten berekenen, maar op dat ogenblik hoopte iedereen dat die brexit er niet zou komen. Gedurende twee jaar kwam men er in het Verenigd Koninkrijk intern niet uit, maar het signaal is uiteindelijk duidelijk: het verlaat de EU. Karl Vanlouwe betreurt dat een dergelijke sterke economische motor uit de EU stapt, maar dan moet men daarop voorbereid zijn. Men moet ook durven te vragen waarom de meerderheid in een lidstaat daartoe heeft beslist. Gaat dat over het geheel van de regels, over te weinig betrokkenheid, over te weinig democratisch draagvlak? Al die vragen moet men stellen, om te voorkomen dat er nog zulke beslissingen zouden vallen in een lidstaat.

Anderzijds is er de processie van Echternach van kandidaat-lidstaten die willen toetreden tot de EU, bijvoorbeeld Turkije. Dat ligt erg gevoelig. Ondertussen heeft het Vlaams Parlement resoluties goedgekeurd om de toetredingssteun voor Turkije te beperken, omdat men vaststelt dat er geen vooruitgang is. Men moet zich durven af te vragen of een land wel thuishoort in de EU als het niet aan bepaalde voorwaarden voldoet, maar ook of er nog voldoende draagvlak is. Kan dat samenwerkingsverband van 27 lidstaten ervoor zorgen dat iedereen beter wordt van de EU, dat de zwakkeren worden meegetrokken, maar de lat niet omlaag wordt gehaald?

Uiteraard is ook de N-VA-fractie een voorstander van eerlijke en duurzame handelsakkoorden. Ze vindt CETA een eerlijk en duurzaam handelsverdrag. Ondertussen zijn de onderhandelingen met de VS over TTIP totaal misgelopen, maar Karl Vanlouwe wijst erop dat dat nog met een andere regering in de VS was. Men stond zeer ver in die onderhandelingen, maar de kritische stemmen kwamen merkwaardig genoeg van een bepaalde strekking, die stelde dat ons rechtssysteem werd onderuitgehaald, dat dit gevaarlijk was voor onze democratie omdat onze rechtscolleges niet meer de mogelijkheid zouden hebben om zich uit te spreken over investeringsdossiers. Karl Vanlouwe merkt op dat de bondgenoot van de tegenstanders van de handelsakkoorden nu in het Witte Huis zit. De spreker had liever gehad dat men tot een handelsakkoord was gekomen en dat er bepaalde afspraken waren gemaakt, zoals destijds bij de start van de EU.

Karl Vanlouwe benadrukt verder dat de EU sterk moet staan op het wereldtoneel en slagkrachtig voor de dag moet komen om haar belangen te verdedigen. Hij stipt aan dat er inzake strategische partnerschappen kansen zijn gemist. Jeremie Vaneckhout pleit voor een strategische samenwerking met Afrika, maar waarom niet voor een strategische samenwerking met de Verenigde Staten? En wat Afrika betreft, stelt de spreker vast dat China intussen in bijna elk Afrikaans land aanwezig is. Het is bijzonder moeilijk om daar vanuit Europa nog binnen te komen.

Als de Europese Unie een club is, moet iedereen in die club erkend worden en moet er ook op domeinen waar er misschien grotere verschillen zijn, bijvoorbeeld migratie of fundamentele rechten en vrijheden, geprobeerd worden om samen te werken. Anders, zo benadrukt Karl Vanlouwe, worden er grenzen opgebouwd binnen die Europese Unie. Hij hoopt dat Groen er niet voor pleit om bepaalde landen eruit te gooien.

De N-VA is altijd voorstander geweest van een verdere uitbreiding van Frontex. Grensbewaking is een fundamenteel principe voor de partij. Karl Vanlouwe weet hoe moeilijk het is voor Griekenland, maar als het beleid daar wel degelijk op inzet,

is het zeker mogelijk. Maar dan moet de buur het ook op een correcte en eerlijke manier spelen.

Het lid benadrukt nog eens dat een conceptnota de start van een debat is, om dan eventueel tot Vlaamse regelgeving te komen, of in dit geval om een bijdrage te leveren aan het werkprogramma van de Europese Commissie.

Orry Van de Wauwer had het over de brexit als negatief uitgangspunt, maar Karl Vanlouwe stipt aan dat men er al drie jaar mee bezig is om de gevolgen van die beslissing op te vangen. Hij wil in de toekomst voorkomen dat andere lidstaten beslissen om uit de EU te treden.

Karl Vanlouwe heeft een aantal zaken zien terugkomen, zoals een EU, gebaseerd op subsidiariteit, proportionaliteit en verantwoordelijkheid, altijd gekoppeld aan solidariteit. Verder is iedereen ervan overtuigd dat Europa wil inzetten op jobs, welvaart en innovatie, zodat de Europese economie weer aangezwengeld wordt. Duurzaamheid, klimaat en milieu zullen daarbij een belangrijke rol spelen. Karl Vanlouwe onderstreept dat hij de Green Deal niet opzijschuift, maar dat die wel betaalbaar en realistisch moet zijn en moet uitgaan van haalbare doelstellingen.

Ook over het verdiepen van de interne markt en het promoten van vrije en eerlijke handel kan er consensus bestaan. Karl Vanlouwe heeft ook niet echt kritiek gehoord op het beschermen van de buitengrenzen, zeker in de huidige situatie van gesloten binnengrenzen. Zodra die weer opengaan, zal er rekening moeten worden gehouden met wat er bijvoorbeeld in Griekenland of Bulgarije gebeurt. Er was ook minder kritiek op het weren van sociale dumping en het verzet tegen deloyale concurrentie. En tot slot kunnen de impact op internationaal niveau en het beschermen en uitdragen van een Europese identiteit, de rechtstaat en de fundamentele rechten en vrijheden volgens de spreker op een brede consensus rekenen. Karl Vanlouwe is tevreden met de input en met de kritiek, zowel positief als negatief.

2.8. Interventie van Johan Deckmyn

Johan Deckmyn vindt deze conceptnota een heel goed uitgangspunt. Hij leest daarin niet dat Vlaanderen zich op zichzelf moet terugplooiën. Ook voor hem is een Europese samenwerking noodzakelijk om een Vlaamse toekomst te garanderen. In de discussie over de nettobetalers vindt hij dat die het recht hebben om naar responsabilisering en structurele transfers te vragen.

In zijn eerste tussenkomst pleitte Johan Deckmyn ervoor van Europa geen tweede België te maken, met een ondoorzichtig kluwen aan transfers. Hij vindt het ook rechtvaardig dat deze zorg in de conceptnota neutraal wordt verwoord.

Hij hoopt dat uit deze discussie een duidelijke, algemene brief voortvloeit. Dat is volgens Johan Deckmyn al een hele stap vooruit.

Voor het Vlaams Belang vat hij de aandachtspunten als volgt samen: subsidiariteit, immigratie, buitengrenzen, sociale dumping, de zorg voor de cruciale sectoren en zelfvoorzienigheid, minder afhankelijkheid van landen buiten Europa door desnoods bepaalde sectoren binnen Europa te verdelen.

2.9. Interventie van Emmily Talpe

Emmily Talpe kan zich volledig achter de titels in deze conceptnota scharen, maar aan de bewoordingen per item is er volgens haar wel nog werk. Die moeten een constructieve vraagstelling aan Europa worden. Ze raadt aan om deze tekst terug te brengen tot een of anderhalve pagina waarin de bezorgdheden worden samengevat en de elementen waarover deze commissie niet volledig op dezelfde lijn zat, uit te vlakken.

2.10. Interventie van Karin Brouwers

Karin Brouwers meent dat de titels in de conceptnota als basis voor een brief kunnen dienen. De opmerkingen over jobs, welvaart, innovatie, duurzaamheid en de versterking van de interne markt zijn voor Vlaanderen de belangrijkste. Ze deelt de mening van Johan Deckmyn over de verdeling van de cruciale sectoren binnen Europa. Door de coronacrisis is dit nu heel actueel.

Voor haar fractie zijn deze punten prioritair: innovatie, onderzoek en ontwikkeling, gezondheidszorg, virologisch onderzoek en geneesmiddelenonderzoek op Europees vlak, rampenbestrijding in het algemeen, bewaking van de buitengrenzen en eigen voedselvoorziening. De economische relance moet gebeuren in functie van de klimaattransitie. Dat heeft de Europese Commissie ook voorgesteld.

Ontwikkelingshulp is wat ondergesneeuwd, maar kan misschien onder het laatste punt: hoe wil Europa zijn rol vervullen als wereldspeler? Gaat men inzake de wereldhandel en de producten die niet aan de normen voldoen Europa meer dan vandaag beschermen? Dat klinkt misschien protectionistisch, maar men moet daarover durven te spreken. Vervuilende producten horen gewoon niet in Europa.

De spreker haalt luchtvervuiling als voorbeeld aan. Het is vreemd dat de emissienormen overal in Europa verschillen. Op den duur weet de automobilist niet meer in welke stad hij binnen mag zonder een boete te krijgen of een sticker te moeten kopen. Het zou ook voor Vlaanderen interessant zijn, mocht Europa die normen kunnen bepalen of opleggen. Men zou bijvoorbeeld met niveauverschillen binnen de LEZ's kunnen werken. Ook voor het waterbeleid moet er een gezamenlijke strategie komen. De Maas en de Rijn vloeien door verschillende landen. Met de dreigende droogte zal daar wel een en ander mee gebeuren. Karin Brouwers vraagt zich af of Europa geen middelen kan voorzien voor de bijzonder dure maar voor de toekomst nuttige ontziltingsinstallaties. Het zijn maar enkele concrete voorbeelden.

2.11. Interventie van Jeremie Vaneekhout

Jeremie Vaneekhout roept op om, als er een gezamenlijke brief komt, toch nog naar de tussenkomsten van de eerste ronde te kijken. Hij drukt zijn appreciatie uit voor de verdere toelichting door Karl Vanlouwe en de Philippe Muyters. Die schetst terecht de ambitie om in de komende jaren elkaar wat meer in de diepte te begrijpen. Jeremie Vaneekhout leest de conceptnota natuurlijk vanuit zijn eigen gedachtegoed. Hij vermoedt dat dat omgekeerd ook geldt als hij het heeft over de internationale handelsakkoorden. Het is een opdracht voor deze commissie. Hij vindt dat dit in de afgelopen maanden al af en toe gebeurd is. Dat is positief.

Wat ontbreekt in de nota en de toelichting is het geloof in het belang van de Europese samenwerking. De nadruk ligt sterk op de aandachtspunten en eventuele problemen. De bulk van positieve gevolgen van de EU moeten politici blijven uitdragen.

Er zijn terreinen waarover iedereen het eens is dat erover moet worden nagedacht. Maar Karin Brouwers had het over ontziltingsinstallaties en daar werd meteen al opnieuw voorbehoud tegen gemaakt. Jeremie Vaneekhout kijkt ernaar uit om in de komende maanden en jaren dieper in te gaan op zulke zaken. Vandaag wil hij zich alleszins niet verbinden aan een brief over ontziltingssystemen en de Europese steun daarvoor. Dat was ook niet het voorstel.

Dit schrijven gebeurt nu ad hoc. Jeremie Vaneekhout heeft alle vertrouwen in de voorzitter en de commissiesecretaris om een eerste poging te wagen. Hij gaat zich nu niet verbinden aan een brief die hij nog niet gezien heeft. Als er een ontwerp is, zal hij dat bekijken. Hij hoopt dat dit lukt. Lukt het niet, dan hoeft dat geen

probleem te zijn. Als de brief breed wordt gedragen, kan hij vertrekken met de vermelding dat het niet over een unanieme beslissing gaat en dat bepaalde fracties nog voorbehoud aantekenen. Jeremie Vaneekhout stelt voor om het verslag als bijlage mee te verzenden. Dan is dat opgenomen in de annalen en weet de CALRE dat er opmerkingen zijn. Er moet zelfs niet worden geïnvesteerd in een vertaling, de CALRE kan dat zelf. De EU heeft respect voor onze taal.

Het niet-akkoord van de TTIP verbinden aan de verkiezingsoverwinning van Trump, vindt de spreker nogal kort door de bocht. Misschien is dat het meest gevoelige punt van deze nota: het is af en toe kort door de bocht.

Jeremie Vaneekhout is het er wel mee eens dat Vlaanderen kansen gemist heeft met de samenwerking met Afrika, maar dat is geen reden om dat de komende tien jaar voort te zetten.

Over de versterking van de buitengrenzen wordt gezegd dat er wat eensgezindheid bestaat. Het klopt natuurlijk dat het Europese migratiebeleid moet worden versterkt en dat er een gecoördineerde aanpak moet komen. Maar wanneer het gaat over pushbacks, staat zijn fractie daar heel anders tegenover dan andere fracties. Op die manier kan Groen natuurlijk niet in een brief schrijven dat de fractie het eens is met de versterking van de buitengrenzen. Er kan wel in staan dat een deel van de commissie het daarover eens is. De spreker zal dan zijn houding bepalen tegenover de brief.

2.12. Slotwoord van de voorzitter

De *voorzitter* besluit dat iedereen het project nog boeiend vindt. Corona heeft roet in het eten gegooid in de voorbereidende fase en door de onverwachte heropstart van het project kan het project niet uitgevoerd worden zoals gepland.

Voor volgend jaar neemt ze mee dat de commissie op tijd van start gaat met de voorbereiding van de input voor het verdere werkprogramma van de Europese Commissie.

Ze bezorgt dit verslag met een begeleidende brief aan de CALRE en licht toe hoe ze dat verder met de commissieleden opneemt.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Karl VANLOUWE
Frieda VEROUGSTRAETE-DESCHACHT,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

CALRE	Conferentie van de Europese Regionale Wetgevende Assemblees
CETA	Comprehensive Economic and Trade Agreement
CvdR	Europees Comité van de Regio's
LEZ	lage-emissiezone
PDPO	Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling
TTIP	Transatlantic Trade and Investment Partnership (Trans-Atlantisch Vrijhandels- en Investeringsverdrag)
VS	Verenigde Staten